IKT Norge

Oscarsgt. 20, 0352 Oslo
Ikt-norge.no
+ 47 22 54 27 40
Org. nr. 971 037 296 MVA

Til	Dato:	Vår referanse:
Justis- og beredskapsdepartementet Postboks 8005 Dep 0030 Oslo	03.03.2022	ØH/GO

Høring av endring i domstolstruktur

Vi viser til høringsbrev fra Justis- og beredskapsdepartementet datert 26.1.2022 vedr. mulig endring i domstolstrukturen.

Som organisasjon berøres ikke IKT-Norge direkte av domstolsreformen, men mange av våre medlemsbedrifter kan eller vil kunne bli berørt både direkte og indirekte.

Våre medlemsbedrifter vil i tillegg både kunne være leverandører av digitale løsninger som kan forbedre og forenkle saksgangen i tingrettene, men også kunne være sakkyndige i saker knyttet til digital sikkerhet og digitale trusler. Vi har også flere advokatfirmaer som medlemmer.

Vi vil innledningsvis peke på at organiseringen av domstolene, fram til reformen som ble vedtatt i desember 2020 , ikke hadde vært endret på over 20 år. I den samme perioden har det skjedd en betydelig utvikling og endring både i domstolene og i samfunnet rundt oss.

Mange av sakene domstolene behandler har blitt mer omfattende og krevende. Kriminalitet, eller forsøk på kriminelle handlinger, er langt oftere globale og digitale.
Ikke minst gjelder dette saker knyttet til nettrelaterte overgrep mot barn, hvor det gjerne er en global “hub”, mens overgriperne kan være plassert de fleste steder og rettskretser. Det samme gjelder stadig hyppigere forsøk på digital svindel og identitetstyveri.

Felles for denne utviklingen er at 2000-tallets struktur ikke er tilpasset en ny virkelighet. Den nye virkeligheten stiller høyere krav til dommernes kompetanse og kapasitet. Under den tidligere strukturen hadde en fjerdedel av tingrettene bare én embetsdommer. På den annen side har en omfattende digitalisering av både rettskilder, møtearenaer og arbeidsformer skapt både nye muligheter og utfordringer. Begrepet “nærhet til brukeren” er gjennom nye digitale løsninger et

helt annet i dag enn for 20 år siden. Nærhet i denne sammenheng er ikke først og fremst knyttet til fysisk avstand til en dommer, men til tilgang til digitale kommunikasjonsverktøy.

Reformen som ble vedtatt av Stortinget i desember 2020, og iverksatt 1. april 2021 var etter vårt syn et stort skritt i riktig retning. Alle rettssteder er opprettholdt og lokalisert på de samme stedene som før reformen, aktiviteten på de fleste mindre rettsstedene har økt, mens det samtidig har blitt større og mer kompetente faglige miljøer som igjen fører til økt rettssikkerhet og bedre beslutninger. Det at det ikke er en stedelig ledelse i form av sorenskriver på alle rettssteder slik det i stor grad var før reformen, framstår i denne sammenheng som et svært lite viktig argument for å reversere reformen. Det er etter IKT-Norges syn heller ikke dokumentert i regjeringens høringsutkast at dette vil ha noen positiv effekt annet enn en ren partipolitisk betraktning om at en reversering vil føre til "bedre forestående for lokale forhold". En slik reversering som det legges opp til i høringsuttalelse vil måtte gå ut over de sterke fagmiljøene som nå er bygget opp i flere rettskretser, med de konsekvensene det vil ha for rettssikkerhet og riktige avgjørelser i komplekse, ofte digitale og globale saker som f.eks. nettrelaterte overgrep eller svindelsaker.

Vi finner det for øvrig underlig at det i høringsnotatet legges opp til at tilbakemeldingene fra enkeltinstanser som f.eks. kommunestyrene skal vektlegges langt mer betydning enn hva relevante fag- og interesemiljøer mener. Vi viser i denne sammenheng til uttalelsen fra Juristforbundet og Dommerforeningen av 28. mai 2020 knyttet til NOU 2019:17 Domstolstruktur, *"Forslaget legger til rette for større fagmiljøer og kompetanseutvikling, reduksjon i bruken av dommerfullmektiger og andre midlertidige dommerstillinger, større fleksibilitet i bruken av personalressurser og jevnere saksfordeling mellom domstolene. En slik struktur legger også godt til rette for en kostnadseffektiv digitalisering av alle domstoler i første instans og en oppgradering av tinghusene."*

Vi vil også vise til at nesten en tredjedel av sakene som behandles i tingrettene gjelder barn og unge og at barneombudet advarer sterkt mot reverseringen og argumenterer med at barnesakene er vanskelige og kompliserte og at det derfor krever et tungt og større fagmiljø ved domstolene.

IKT-Norge ønsker peke på at det fortsatt er behov for digital opprustning av flere rettssteder og rettskretser. En slik oppgradering er både viktig for å øke effektiviteten, bedre rettssikkerheten og positivt i et miljøperspektiv gjennom større bruk av fjernmøter og nettbaserte løsninger. En reversering av reformen vil medføre betydelige varige merutgifter. Dette er midler som med fordel kan brukes langt mer effektiv ved å gjennomføre en nødvendig digital opprustning av rettsteder og rettskretser i hele landet.

Vi vil videre peke på at de fleste argumenter i denne saken ble belyst i forbindelse med Stortingets behandling av Innst. 134 L (2020-2021) i desember 2020 og at det ikke framkommer nye argumenter i høringsutkastet som skulle tilsi at reformen bør reverseres.

På denne bakgrunn støtter ikke IKT-Norge regjeringens forslag om reversere domstolsreformen fra 2021. Denne reformen er godt begrunnet, er et godt kompromiss der rettsteder er opprettholdt, mens selve tingrettene har fått et større, bredere og bedre fagmiljø. Dessuten har reformen bred støtte i viktige miljøer som ivaretar rettssikkerheten til bl.a. barn og unge og som har kompetanse knyttet til det nye og mer kompliserte kriminalitetsbildet.

Med vennlig hilsen

Øyvind Husby
Administrerende direktør
IKT-Norge
Epost: husby@ikt-norge.no